

1. Din ve Din Anlayışı:

Din: Din, Allah tarafından vahiy yoluyla gönderilen, insanları kendi özgür iradeleriyle iyiye ve doğruya yöneltmeyi amaçlayan ilahi kurallar bütünüdür.

Din Anlayışı: Din anlayışı ise vahyin yorumuna dayanır

2. Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebepleri:

Din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Bireysel farklılıklar
2. Ekonomik nedenler
3. Sosyo-kültürel farklılıklar
4. Coğrafi farklılıklar
5. Eğitim düzeyi farklılığı

3. İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri:

3.1. İnançla İlgili yorumlar:

Maturidilik: İmam Maturidi'nin inançla ilgili yorumları çevresinde oluşan mezhebin ismidir.

Eşarilik: İmam Eşari'nin inançla ilgili görüş ve düşünceleri çevresinde oluşan grubun adıdır.

3.2. Fıkhi Yorumlar: Günlük hayat ve ibadetlerle ilgili yapılan yorumlar çevresinde toplanan grupların oluşturduğu yorum biçimleridir. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz: Hanefilik, Şafilik, Malikilik, Hanbelilik

3.3. Tasavvufi Yorumlar:

3.3.1. Yesevilik

Hoca Ahmet Yesevi'nin görüşleri çerçevesinde oluşmuş tasavvufi yorumdur.

3.3.2. Kadirilik

Kadirilik, Abdulkadir-i Geylani'ye nispet olunan tasavvufi bir yorumdur.

3.3.3. Nakşibendilik

Nakşibendilik büyük İslam bilgini Muhammed Bahaeddin Nakşibend'in önderliğinde gelişen ve Allah sevgisini kazandırmayı amaçlayan tasavvufi bir yorum biçimidir.

3.3.4. Mevlevilik

Mevlevilik Mevlana'nın görüşleri doğrultusunda oluşan ve Sultan Veled tarafından sistematikleştirilip geliştirilen bir tasavvuf hareketidir.

3.3.5. Alevilik-Bektaşilik

Alevi sözcüğünün sözlükteki anlamı “*Ali’ye mensup*”, “*Ali’ye ait*” demektir. Bu anlamda Hz. Ali’yi seven, sayan ve ona bağlı olan kimseye Alevi denir.

Bektaşilik, Hacı Bektaş Veli’nin görüşleri etrafında Anadolu’da kurulmuş, zamanla Anadolu ve Balkanlarda yayılmış ve varlığını günümüze kadar devam ettirmiş bir yorumdur.

3.3.5.1.1. Cem ve Cemevi

Cem, sözcük anlamı olarak toplama, birlik olma, bir araya gelme demektir. Alevilik ve Bektaşilikte Cem, dedelerin ya da babaların önderlik ettiği dini bir törendir.

3.3.5.1.2. Razılık ve Kul Hakkının Sorulması

Razılık ve kul hakkının sorulması, cem için önemli bir ilkedir. Razılık ve kul hakkı, gönül kır-dıysa özür dileyici olup kıldığı gönlü onarmak, ağlattığını güldürmek, zarar verdiklerinin zararlarını ödemek yani kul hakkını sahibine yaşarken vermek demektir.

3.3.5.1.3. Oniki Hizmet

Cem, biçimsel anlamda on iki hizmetin yerine getirilmesinden oluşmaktadır. Cemde oniki hizmet ve bu hizmetlerin ayrı ayrı sahipleri vardır.

3.3.5.1.4. Semah

Semah, cemlerde saz ve nefes eşliğinde dönülerek yapılır. Allah’a ulaşma yollarından biri olarak kabul edilir. Cemlerin ayrılmaz bir parçası semah dönmektir.

3.3.5.2. Musahiplik (Yol Kardeşliği)

Musahip sözcüğü, sözlükte “*Sohbet, arkadaşlık eden kimse*” anlamına gelmektedir. Musahipliğin başka bir adı da ahiret kardeşliğidir. Alevi-Bektaşilikte musahiplik “*mal mala, can cana katmak*” olarak açıklanır.

3.3.5.3 Dua ve Gülbankler

Alevi-Bektaş geleneğinde dua, “*gülbank*” olarak isimlendirilir. Gülbank kelimesinin sözlük anlamı “*hep bir ağızdan ve makamla yapılan dua veya ant*” anlamına gelmektedir.

3.3.5.4 Hızır Orucu

Alevi-Bektaşiler şubat ayının 13,14 ve 15. günlerinde üç gün Hızır orucu tutarlar.

4. Din Anlayışındaki Farklılıklar Niçin Bir Zenginliktir?

Farklı düşünceler zenginliktir. Dini yorumların farklılığı Müslümanlara kolaylıklar sağlamıştır. İslam dininin düşünce özgürlüğüne verdiği önem farklı düşünceleri ortaya çıkarmıştır. Farklı din anlayışlarının özgürce yaşanması hoşgörü kültürünün gelişmesine katkı sağlamıştır.

5. Dinde Zorlama Yoktur

Dinde zorlama olmadığına dair ayet ve hadislerden bazı örnekleri şu şekilde ifade edebiliriz:

- *“Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır...”* (Bakara suresi, 256. ayet)
- *“Hak, Rabb’inizdendir. Öyle ise dileyen iman etsin, dileyen inkar etsin...”* (Kehf suresi, 29. ayet)
- *“Allah, Peygambere de ‘O halde, (Resulüm!) öğüt ver. Çünkü sen ancak öğüt vericisin. Onların üzerinde bir zorba değilsin.’* (Gâşiye suresi, 21 ve 22. ayetler)
- *“Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.”* (Buhari, İlim, 12. Hadis)

